

Отже, організація продуктивної взаємодії викладача і студентів саме на основі постійного діалогу, а не нудного повчання, щирої зацікавленості його життям сприяє підвищенню ефективності навчального процесу, створенню умов для самореалізації, самовизначення особи студента, розкриттю творчого потенціалу, формуванню ціннісних орієнтацій та етичних якостей з подальшою їх актуалізацією в професійній діяльності і звичайно ж зменшенню вірогідності виникнення конфліктних ситуацій між викладачем і студентом.

Використана література:

1. Гончар О.В. Комунікативний аспект розвитку педагогічної взаємодії викладача і студента / О.В. Гончар // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. – 2009. – № 1 – С.85-91.
2. Коммуникация и образование. Сборник статей. – Под ред. С.И. Дудника. – СПб.: 2004.
3. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность): словарь – справочник. /В. А. Ильганаева – КП: «Городская типография», 2009. – 392с.
4. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие. – Ростов н/Д:Феникс, 2002. – 544 с.

ФОРМУВАННЯ ОСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ – ОДНЕ ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНТУСГ.

Кіреєва С.М., зав. сектором наукової бібліотеки,
викл. кафедри ЮНЕСКО

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

*Нехтування вихованням – це загибель
людей, сімей, держав і всього світу.*
Я.А. Коменський.

Необхідність підсилення виховної роботи у ВНЗ, пошук нових її форм значно пов'язані з кризою духовності, що виникла внаслідок економічної нестабільності, соціальної незахищеності молоді, відсутності дієвих законів, нормативних актів з питань правових відносин молоді і суспільства. Сьогодні велике занепокоєння викликає духовно-моральний стан суспільства, відсутність у багатьох молодих людей усвідомлення себе як частки свого народу, пасивність і нігілізм у політичному і духовному житті, зниження інтересу молоді до художньої літератури, класичної музики, театру, живопису, інших витворів високого мистецтва, невміння організувати активне і змістовне дозвілля.

Все це закономірний процес, що виник внаслідок трансформації суспільного ладу, але він зумовлює невпевненість у майбутньому і призводить до таких негативних явищ, як загострення криміногенної ситуації, алкоголізації, наркотизації, що, безумовно, не обминуло і студентську молодь.

Для подолання протиріч між темпами суспільного та індивідуального соціально-культурного розвитку необхідна розробка принципово нових підходів до виховання молодого покоління і змісту виховної діяльності, створення, освоєння та впровадження виховних технологій та інновацій, спрямованих на орієнтацію особистості до зростаючих змін у

суспільстві. Успішним може бути той навчальний заклад, в якому створено цілеспрямовану виховну систему роботи, де задіяні всі суб'єкти виховного процесу, готові до практичної реалізації цих завдань.

Діяльність бібліотеки ВНЗ – це одна із складових соціально-педагогічних систем, що потрібна виконувати замовлення суспільства – підготувати високо професійного фахівця - спеціаліста і громадянина, виховання успішної людини у всіх відношеннях, здатної до самовдосконалення та самореалізації, в сучасних умовах що постійно видозмінюються і розвиваються.

При плануванні своєї діяльності наукова бібліотека ХНТУСГ аналізує тенденції, процеси, що відбуваються у суспільному житті країни з однієї сторони, а з другої - вивчає внутрішні потенційні можливості і ресурси свого навчального закладу, використовуючи найбільш раціональне й оптимальне для нашого закладу. Слід зазначити, що виховна робота у вузі – це багатоаспектний процес , що включає взаємодію бібліотеки з кураторами та студентами, з дирекціями ННІ та з Комітетом у справах сім'ї, молоді та спорту, з музеєм університету, з викладачами та співробітниками.

Виховна робота наукової бібліотеки ХНТУСГ проводиться у відповідності з вимогами «Закону про освіту», Концепції національно - патріотичного виховання, державних та цільових програм виховання молоді, плану організації виховної роботи в університеті, а також відповідно до побажань та ініціативи студентів.

Ми будуємо роботу за такими напрямками: національно-патріотичне та громадянське виховання, морально-етичне та художньо-естетичне виховання, професійне та сімейне виховання, фізичне

вдосконалення і виховання потреби здорового способу життя тощо.

Бібліотечні працівники використовують різноманітні форми роботи. Найбільш поширеними є тематичні виховні години та бесіди, тематичні слайд - лекції, усні журнали, інформаційні бесіди, обговорення книг та науково-пізнавальних і художніх фільмів, читацькі конференції, диспути, тематичні вечори, рольові та ділові ігри, заочні подорожі та екскурсії до музеїв, зустрічі з цікавими людьми, диспути, вікторини, дискусії, туристичні подорожі, відтворення свят тощо.

Серед заходів виховного напрямку можна назвати: ***бесіди та лекції з патріотичної тематики про історію та культуру України та інших народів і країн, про їх культурні взаємозв'язки*** (наприклад «Символи Української держави», «Видатні борці за незалежність України» (П.Сагайдачний, Б.Хмельницький, П.Орлик та ін.); «Українські жінки - гордість народу України» (Настя Лісовська, Маруся Богуславка, Маруся Чурай, Леся Українка, Софія Русова), «Українська мова - мова калинова», «Архітектурні символи Харкова (Держпром, Дім слова...)», «Видатні люди Харківщини» (Д. Багалей, А.Бекетов, Л.Гіршман, М. Барабашов, К. Шульженко, Л. Биков та ін.); ***відзначення українських народних свят, обрядів, ознайомлення з традиціями і побутом народів України;*** («Українські традиційні обряди в зимових та осінніх святах», Літературно- музичне свято «Масляна тиждень гуляє»); ***екскурсії історичними та літературно-мистецькими місцями України та іншими країнами*** (віртуальна слайд-бесіди «Знайомтесь, Харків!», «Імена героїв в назвах вулиць Харкова»), робота краєзнавчо-туристичного клубу «Патріот» за програмами подорожей з циклів

«Дивовижна Україна - все, що варто побачити на власні очі», «Історія міст та сіл України», «Міста-герої України», «Природні чудеса України»; навчально-тематичні екскурсії з студентською молоддю «Пізнай свою країну!» (з відвідуванням визначних краєзнавчих, географічних, історичних, етнографічних об'єктів : «Шляхами козацької слави», «Історико - меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви» (Луцьк - Берестечко - Пляшева), Державний історико-культурний заповідник «Поле Полтавської битви», Острів Хортиця - Національний заповідник України та інші); диспути та виховні години про культуру міжетнічних відносин («Толерантність і міжетнічні відносини», «Душі людської доброта»); вечори і зустрічі поколінь (творча зустріч з Болотовим В.Г.; концерт з участю Л.В.Собко, Н.Афанасієвою тощо); відзначення ювілею просвітників, письменників, діячів літератури, науки, культури, мистецтва («Територія слова» Ліни Костенко»; Видатні харків'яни – діячі науки, мистецтва, літератури» «Нарбути – основоположники національної художньої школи»; лекції та бесіди з питань утвердження здорового способу життя («Наркоманія: міфи і реальність», «Тютюн та його наслідки», «Поговоримо про СНІД», «Алкоголь та молодь»)).

Успішно працює при науковій бібліотеці ХНТУСГ творче об'єднання «Сузір'я», літературно-музичний театр «Джерело», читацький клуб «Слово», краєзнавчо-туристичний клуб «Патріот» , яким керують співробітники бібліотеки.

В цілому слід відзначити, що хоч й проводиться певна робота у плані здійснення виховання молоді, але існує ряд значних проблем у даному питанні.

За роки навчання значний відсоток студентів майже не знайомляться з культурними, історичними і архітектурними пам'ятниками міст, де навчаються. Це пояснюється не тільки незадовільним розвитком естетичних потреб молоді. Подорожі та екскурсії, музеї, картинні галереї, концертні зали і театри стали фінансово недоступними для більшості студентів. Але ж неможливо забезпечити виховання гармонійно розвиненої людини, активного громадянина без ознайомлення його з історико-культурним надбанням свого народу, із всесвітньою культурою і внеском наших співвітчизників в її розвиток.

Важливим завданням є впровадження інноваційних форм і методів виховної роботи, які б відповідали потребам розвитку творчої особистості, де пріоритетна роль належить активним методам, а саме: ситуативно-рольові ігри, метод відкритої трибуни, соціально-психологічні тренінги, інтелектуальні аукціони, ігри-драматизації, створення проблемних ситуацій, ситуацій успіху тощо. Необхідно створення власних дієвих програм роботи зі студентською молоддю; введення в дію системи підтримки обдарованої молоді, організацію постійно діючої системи семінарів та інших заходів із обміну досвідом.

Таким чином, сучасний етап розвитку суспільства потребує особливої уваги до формування духовної сфери випускника вищої школи. Становлення особистості можливе тільки при збереженні і відродженні духовно-історичних цінностей своєї країни, пріоритетного розвитку культури, науки і освіти як необхідних джерел прогресу суспільства з гарантованим майбутнім.

Використана література

1. Домаренко Е.В. Культурно-досуговая деятельность библиотек : науч.-метод. пособие /Е.В.Домаренко.– М.:Либерея-Бибинформ,2006.–80с.– (Библиотекарь и время .–XXI век; вып. 44).
2. Захарина С.Е. Клубы по интересам – форма общения деловых людей / С.Е.Захарина //Библиотечное дело – XXI век: Науч.-практ. сб.–2004.–Вып. 1 (7).–С. 168-173.
3. Іванова І.Ф. Читацькі об'єднання в публічних бібліотеках: особливості розвитку і діяльності [Електронний ресурс] / Ф.Іванова.– Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/inode /p-2/46022.html/>-Загол. з екрану.
4. Карзникова Л.Г. Клубная работа: чья это функция / Л.Г.Карзникова //Библиотека.– 2002.–№ 2.–С.18-21.
5. Читацький клуб: його надбання і проблеми: з досвіду роботи читацьких клубів за інтересами у б-ках Миколаївської обл. / ДБ України, Миколаїв. обл. наук. б-ка ім. О. О. Гирьова, Миколаїв.філ. Київ. державного ін-ту культ.–К., 1992.–10с.

ІМІДЖ БІБЛІОТЕК І ОСВІТИ -- ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Мамаєва О.С., гол.бібліограф

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Розвиток суспільства, соціальні зміни останніх десятиріч дали змогу виявити тенденції розвитку й визначити якісні характеристики вищої освіти в цілому, і бібліотеки як невідомої частини освіти і інформаційного суспільства. Зростання обсягів